

культурою. Власне, професіоналізм - це і є кількісний показник виконавської культури.

Друга грань виконавської діяльності - художня, передбачає участь особистісного, слухацького і соціокультурного досвіду. Художній зміст виконавства розкривається у тих світоглядних і емоційних уявленнях, якими володіє епоха і конкретний індивід.

Різниця між виконавським каноном і стилем на утилітарно - практичному рівні розкривається в академічній практиці, коли спеціальні дидактичні завдання не припускають постановки питання про стильову орієнтацію учня, разом з тим він уявляється втягненим у процес опанування пропонованого йому виконавського канону. Виконавський канон як явище залишається величиною постійною в роботі піаніста протягом усієї його творчої біографії. Однак це не означає абсолютного підпорядкування діяльності виконавця єдиному виконавському канону, оскільки в процесі становлення музиканта може опанувати досвід різних виконавських шкіл і успадкувати різні виконавські канони, що, врешті - решт, відповідає спрямованості мистецтва одночасно на естетичну специфічність людської діяльності і пізнання явищ дійсності в усій їй повноті.

ОСОБЛИВОСТІ ОСТІНАТНОЇ ДРАМАТУРГІЇ У "ПАСИФКУ 231" А. ОНЕГЕРА

К. М. Онищенко, ст. викладач ПДТУ

Унікальність даного твору полягає у поєднанні симфонічності та остінатності. У музикознавстві зустрічаються вказівки на спільні сутнісні риси цих двох методів. Так, спостереження щодо симфонічного потенціалу єдиночасного контрасту у остінатних формах, зокрема, пасакалії, висловлює В. Задерацький. Дослідник вбачає у поєднанні різних смислів як рушійній силі єдиночасного контрасту велетенський *симфонічний* потенціал. Зауважимо, що це додатково свідчить на користь теорії про ідейну, а не прикладну природу остінатності, оскільки лише в такому разі *симфонізм* та *остінатність* можна ставити на один щабель в ієрархії музичних засобів. На прикладі "Пасіфіка 231" ми бачимо, що закономірність, підмічена В. Задерацьким, на практиці має продовження: симфонічність та остінатність можуть не лише контрастувати у єдиночасності, але й *інтегруватися*. Ця інтеграція складає саму суть

симфонічного руху не просто як жанру, а як способу поєднання ідейних, естетико-семантичних категорій.

Тим не менше, при беззаперечній наявності ознак симфонічного мислення, у даному випадку домінуючим чинником все-таки є *рух*, який служить з одного боку – об'єднавчим фактором, з іншого – поглинає та дещо нівелює інтонаційне різноманіття та мотивний розвиток твору. Саме *остінатна* драматургія "Пасіфіка 231" визначає його музичну сутність, а регулярна ритміка, завдяки якій здійснюється становлення остінатної драматургії, надає твору структурної монолітності. Звідси випливає, що форма "Пасіфіка 231", завдяки цій монолітності та вже згаданій безцезурності наближається до "гігантської одночастинності. Цезури у творі мають умовний характер, мало не єдиною їх ознакою стає прорідження фактури після чергового динамічного наростання. Так відбувається, наприклад, перед появою теми фагота. Показово, що по мірі розгортання музики ознаки цезурності стають поступово все менш помітними, і початок репризи як новий матеріал відчувається не відразу: нарощування оркестрової маси відбувається поступово, лише різка акцентність ритміки говорить про початок нової фази твору. Не сприяє варіаційному поділу також лінійна поліфонічність оркестрової тканини, яка попри виражену тональність багатьох епізодів, усе ж не набуває вертикальної організації.

"Пасіфік 231" має яскраві риси остінатної драматургії, відчутні, насамперед, при слуховому сприйнятті. Тим не менше, при партитурному аналізі ми не знайдемо тривалих остінатних ліній.

УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ В ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ ЖАНРАХ І СТУПІНЬ ВИКОРИСТАННЯ ФОЛЬКЛОРНОГО МАТЕРІАЛУ КОМПОЗИТОРАМИ ДОНЕЧЧИНИ

О.В. Шаповалова, доцент ПДТУ

Соціальний, моральний аспект змісту окремого твору не може не бути "забарвлений" почуттям національної самосвідомості як основи справжньої інтернаціональності і гарантії узгодження суперечностей між формою та змістом¹.

¹ "Згадані протиріччя знімаються у художніх явищах, де естетично взаємодіють старий зміст зі старою формою або новий зміст з новою